

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.890/2020/7.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke

Molnár Ferencné dr., előadó bíró

Dr. Bartkó Levente, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2021. március 30.

Az ügy tárgya: lopás büntette

Terhelt(ek):

Első fok: Sátoraljaújhelyi Járásbíróság, 2.B.77/2018/31/1., ítélet,
tárgyalás, 2019. május 10.

Másodfok: Miskolci Törvényszék, 1.Bf.373/2019/13., ítélet,

tárgyalás, 2020. március 5.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Sátoraljaújhelyi Járásbíróság 2.B.77/2018/31/1. számú és a Miskolci Törvényszék 1.Bf.373/2019/13. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Sátoraljaújhelyi Járásbíróság a 2019. május 10. napján meghozott 2.B.77/2018/31/1. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett lopás büntettében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont]. Ezért őt 1 év 6 hónap szabadságvesztésre és 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, egy napi tétel összegét 1.000 forintban állapította meg, így mindösszesen 200.000 forint pénzbüntetést szabott ki. A szabadságvesztés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette azzal, hogy a végrehajtás elrendelése esetén annak fokozata börtön, és a terhelt a szabadságvesztés büntetésből annak kétharmad része kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsátható. A pénzbüntetés meg nem fizetése esetére rendelkezett annak átváltoztatásáról, az eljárás során lefoglalt bűnjelről, a magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította, és a terheltet a bűnügyi költség megfizetésére kötelezte.

[2] Védelmi fellebbezés alapján eljárva a Miskolci Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2020. március 5. napján jogerős 1.Bf.373/2019/13. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. A terhelt cselekményét folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntettének [Btk. 372. § (1) bekezdés és (3) bekezdés a) pont], valamint folytatólagosan elkövetett lopás vétségének [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] minősítette. A

terhelttel szemben kiszabott büntetést halmazati büntetésként tekintette kiszabottnak. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által pontosított tényállás lényege a következő.

A terhelt haszonbérleti szerződést kötött 2015. március 6. napján az állam tulajdonában lévő, s a Nemzeti Park által kezelt területekre. A természetvédelmi céloknak megfelelő területfenntartás szerint a haszonbérelő a jogazda gondossággal a művelési ágnak, illetve természetvédelmi állapotának megfelelően művelni és gondoskodni köteles a termőképesség fenntartásáról. Mindkét területen, ahol fás részek is találhatóak voltak, kivágáshoz minden évben a terheltnek bejelentési kötelezettsége állt fenn. A haszonbérleti szerződés melléklete tartalmazta azt is, hogy a haszonbérelő kötelessége minden évben a terület legalább egy-egy harmadának fásszárú vegetációtól történő teljes kitisztítása azzal, hogy a területről kitermelt anyag fa tulajdonjoga a haszonbérbeadót illeti meg.

E területekkel szorosan határos volt ugyancsak a Nemzeti Park kezelésében lévő b terület – mely nem került haszonbérbe adásra – és ugyancsak fás részek tarkították. Itt fakivágásra a terheltnek engedélye nem volt.

2017. szeptember 26. napját megelőzően a Magyar Állam tulajdonában lévő és a Nemzeti Park Igazgatóság kezelésében tartott területekről a terhelt különböző mennyiségű és minőségű fákat termelt ki és tulajdonított el, a telephelyére szállította a tulajdonában lévő tehergépkocsikkal a szállítójegyen feltüntetett terület helyett.

A terhelt 2017. augusztus 15. és 2017. szeptember 26. napja között, pontosabban meg nem határozható időpontokban, több alkalommal végzett be nem jelentett fakitermelést a területeken. A terhelt ezen időszakban az általa haszonbérleti szerződés alapján használt területekről összesen 610.630 forint értékű fát termelt ki és szállított el. A b területről összesen 84.450 forint értékű szürkenyár, amerikai kőrisfát vágott ki és szállított el. A tulajdonát képező telephelyről folyamatosan adott el több személynek fát. A nyomozó hatóság tagjai 2017. szeptember 26. napján amerikai kőrisfaszállítás közben tetten érték.

II.

[4] A bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt – a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontját és a 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontját, továbbá a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti okból a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontját megjelölve – elsődlegesen a terhelt felmentése, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése, harmadlagosan a másodfokú bíróság határozatának hatályon kívül helyezése érdekében.

[5] Indokai szerint a terhelt által haszonbérlet területekről kivágott fa tekintetében a sikkasztás bűncselekményének megvalósulásához szükséges rábízás nem állapítható meg,

mivel a terhelt nem csupán a haszonbérlet területének használatára, hanem azokon fakitermelésre is jogosult volt, valamint a kivágott fák önálló dolognak még nem is minősültek a haszonbérleti szerződés megkötésének időpontjában. Kitért arra, hogy a terhelt által haszonbérbe vett földterületek állami tulajdonban állnak, az állam tulajdonjoga a Ptk. 5:50. §-a alapján az azokon nőtt terményre, faállományra is kiterjed az elválásig, tehát a tulajdonjog szempontjából azok jogi sorsa az elválás időpontjáig, osztja a föld jogi sorsát. A haszonbérleti szerződések megkötésének időpontjában tehát a lábon álló faállomány a haszonbérbeadó számára is idegen dolog. Az indítványozó utalt a haszonbérleti szerződések 3.1. pontjára, miszerint a terhelt, mint haszonbérlet, a haszonbérlet időtartama alatt megkötés nélkül jogosult az ingatlan hasznainak szedésére.

[6] Az indítvány a haszonbérleti szerződések rendelkezései alapján a jogerős ítéleti tényállásban foglaltakat vitatta. Álláspontja szerint az állami vagyont kezelő Nemzeti Park Igazgatóság a terhelt által haszonbérbe vett területeknek és a rajtuk lévő faállománynak a haszonbérleti szerződés megkötésének időpontjában nem volt a tulajdonosa, ezek tekintetében csak vagyonkezelői jogosultsága volt. Ennek keretében azonban kizárólag az ingatlanok időleges használatára, valamint azok hasznainak szedésére vonatkozó szerződések megkötésére volt jogosult. A Nemzeti Park Igazgatóság a faállomány tekintetében a kivágás időpontjában szerezhette leghamarabb tulajdonjogot. Mindezek alapján a védő azt a következtetést vonta le, hogy a haszonbérleti szerződések megkötésének tényéből nem következik, hogy a terhelt által kitermelt fa rábízott idegen dolognak minősül.

[7] A védő álláspontja szerint a jogerős ítéleti tényállás alapján a terhelt a sikkasztás elkövetési magatartásainak egyikét sem tanúsította. Ennek kapcsán hivatkozott a másodfokú ítélet indokolásának azon részére, miszerint a súlyosító körülmények sorából az üzletszerűség mellőzésre került, ez pedig azt is jelenti, hogy a terhelt a kitermelt fát rendszeres haszonszerzésre törekedve nem értékesítette.

[8] Az indítványozó szerint a cselekmény nem veszélyes a társadalomra, e körben utalt a Btk. 4. §-ára, valamint arra, hogy a terhelt és a Nemzeti Park Igazgatóság közötti polgári jogi jogviszony alapján a terhelt által kitermelt fa ellenértékének megfizetését a polgári jog eszközeivel, és nem a büntetőjogi felelősségre vonás kezdeményezésével kellett volna a Nemzeti Park Igazgatóságnak kezdeményeznie.

[9] Az indítványozó vitatta a jogerős ítéleti tényállás szerinti elkövetési értéket, ezáltal a cselekmény jogi minősítését, valamint a kiszabott büntetés törvényességét. Álláspontja szerint a jogerős ítéleti tényállás alapján nincs helye halmazati büntetés kiszabásának, továbbá a pénzbüntetés Btk. 50. § (2) bekezdése alapján történő kiszabásának törvényi előfeltételei is hiányoznak, hiszen a másodfokú ítélet indokolása szerint az üzletszerű elkövetés nem állapítható meg. Kérte a terhelt javára értékelhető enyhítő körülmények helyes, súlyuknak megfelelő értékelését, és ennek alapján a kiszabott büntetés enyhítését tartotta indokoltnak.

[10] Abszolút lejárási szabályszegésként jelölte meg a másodfokú ítélet rendelkező része és indokolása közötti ellentétet, miszerint a másodfokú ítélet ténybeli és jog indokolása körében a határozat [55] és [65] bekezdésében kifejtettek egymást kizárják, emiatt álláspontja szerint a jogerős ítélet érdemi felülbírálata nem lehetséges.

[11] A Legfőbb Ügyészség BF.904/2020/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Az ügyészi álláspont szerint a felülvizsgálati eljárás során a megállapított tényállás irányadó, ennél fogva az irányadó tényállás megalapozottságát az elkövetési érték tekintetében vitató része a felülvizsgálati indítványnak, s ezen keresztül a minősítés és a bűnösség helyességének támadása felülvizsgálat tárgya nem lehet.

[12] Az ügyészi álláspont szerint a terheltnek a haszonbérleti szerződések alapján a területek tekintetében kötelessége volt a fászszerű vegetáció kivágása azzal, hogy azt az érintett területek legalább egyharmad részét érintő mértékben kellett megtennie. A szerződés egyértelmű rendelkezése szerint azonban az érintett területekről kitermelt faanyag tulajdonjoga a haszonbérbeadót illeti meg. A terhelt által haszonbérbe vett területen kivágott fa tehát a terhelt számára idegen dolog volt, azzal való rendelkezési joga kizárólag a szerződés szerint a fa kivágására terjedt ki. Ehhez képest a terhelt a kivágott fát jogtalanul elszállította a tulajdonát képező ingatlanra, majd azokból több személynek jogosulatlanul értékesített. A terheltnek a b területen lévő faállomány tekintetében semmilyen rendelkezési joga nem volt, ennek ellenére ott ugyanolyan magatartást tanúsított, mint az általa haszonbérrelt területen lévő fák esetében.

[13] Az ügyész kifejtette, hogy mivel a terhelt mindhárom helyrajzi számú területen több alkalommal végzett be nem jelentett fakitermelést, és onnan folyamatosan, több részletben szállította el a kivágott fát, amelyet több személynek folyamatosan értékesített, így cselekményei üzletszerűen elkövetettnek minősülnek. Erre figyelemmel az ügyészi álláspont szerint a cselekmények helyes minősítése 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett, a Btk. 372. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő sikkasztás büntette; és 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett, a Btk. 370. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bb) pontja szerint minősülő lopás vétsége.

[14] Az ügyész az indítvány Be. 608. § (1) bekezdés f) pontja szerinti okból, a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti eljárási szabályszegésre való hivatkozása kapcsán kifejtette, hogy az indítványozó e körben lényegében a másodfokú ítélet indokolásának két bekezdése közötti ellentmondásra hivatkozott. Az abszolút eljárási szabálysértést megvalósító ellentét jelen esetben nem áll fenn, az valójában a jogi minősítés vitatását jelenti. Mindezek alapján a megtámadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.

[15] A terhelt védője a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében kifejtette, hogy a sikkasztási cselekmény vonatkozásában az elkövetési időszakon belül több alkalommal megvalósított fakitermelés során a folytatólagosság törvényi feltételei maradéktalanul nem valósultak meg; míg a lopási cselekmény esetében az egyes rész-cselekmények elkövetési értéke nem érte el még az ügyészi álláspont szerint sem a bűncselekményi értékhatárt, ezért az üzletszerűség folytán minősülnek bűncselekménynek. Ugyanakkor az indítványozó szerint a jogerős ítélet az üzletszerűség mint minősítő körülmény megvalósulását kizárta. Utalt arra, hogy a bíróság vizsgálta, de elvetette annak lehetőségét, hogy a terhelt a kitermelt fát ellenérték fejében harmadik személyeknek értékesítette, ezáltal azon haszna keletkezett. Kifogásolta, hogy a jogerős ítélet a terhelt cselekményének minősítése során a jogszabályok, és a szerződések tartalmának elemzése helyett abból a téves jogi álláspontból indult ki, hogy a terheltnek a fásításból történő fakitermelés tényét be kellett volna jelentenie. A kitermelt faanyag a haszonbérrelt területről kiszállítására vonatkozó kötelezettségét és ennek költségeit a

szerződés alapján a terhelt nem volt jogosult a haszonbérbeadóra terhelni, ebből pedig a védő álláspontja szerint okszerűen az következik, hogy a haszonbérelő volt jogosult a kitermelt fát elszállítani.

[16] Kifejtette, hogy ha a jogerős ítélet az üzletszerűsége vonatkozó tényállási elemek hiányát állapította meg, ez azt jelenti, hogy felülvizsgálati eljárásban is irányadó marad az a tényállás, mely szerint a terhelt nem értékesítette az általa kitermelt fát. Ennek hiányában pedig az elkövetési magatartás is hiányzik a bűncselekmény megvalósulásához. Mindezek alapján a felülvizsgálati indítványában foglaltakat változatlanul fenntartotta.

III.

[17] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[18] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi – és nem pedig ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[19] A Be. 650. § (2) bekezdéséből és 659. § (1) bekezdéséből következően a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. A jogkövetkeztetések – így a bűnösség vagy a minősítés megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[20] Kétségtelen, hogy a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségnek megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

[21] Nem sértett törvényt azonban az eljáró bíróság, amikor a terhelt bűnösségét folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetettének [Btk. 372. § (1) bekezdés] és lopás vétségének [Btk. 370. § (1) bekezdés] minősítette.

[22] A Btk. 370. § (1) bekezdése szerint, aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el.

[23] A Btk. 372. § (1) bekezdése szerint, aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik, sikkasztást követ el.

[24] Az indítvány vitatta, hogy a kitermelt fa a terhelt számára idegen dolog lett volna, illetve azt, hogy a fa területről való elszállítása bármelyik vagyoni elleni bűncselekmény elkövetési magatartását megvalósította volna.

[25] Előrebocsátja a Kúria, hogy a jogerős ítélet szerinti lopás, sikkasztás bűncselekménye egyaránt nem saját tulajdonban lévő dolog elvételére vonatkozó.

[26] A lopás tárgya csak idegen dolog lehet, tehát az elkövetőn kívül bármely természetes, vagy jogi személy tulajdona. Elkövetési magatartása a dolog elvétele, az elvételnek a birtokos akarata ellenére kell történnie.

[27] Az elvétel – egyéb tényállási elemek megléte esetén – akkor lopás, ha az jogtalan eltulajdonítás céljából történik. Az eltulajdonítás akkor jogtalan, ha az nem a Btk.-ban szabályozott jogcímek valamelyikén történik. Az eltulajdonítási célzatnak ugyanakkor nem tartalmi eleme a vagyoni haszonszerzés. Az eltulajdonítás ugyanis akkor is megállapítandó, ha az elkövetőnek konkrét haszna magából a bűncselekményből nem származott.

[28] A sikkasztás a tulajdonjogot sérti, mert az követi el, aki olyan idegen (ingó) dolgot, melynek birtokában van, jogellenesen eltulajdonítja, illetőleg azzal sajátjaként rendelkezik.

[29] A lopás lényegileg birtoktörés, közelebbről birtokelvonás útján elkövetett tulajdonjogsértés; a sikkasztás tulajdontörés. A sikkasztó tulajdonjogot tör, amikor a birtokában lévő idegen ingó dolgot érintően olyan tevékenységet fejt ki, amelyre csak a tulajdonos jogosult, s amelytől mindenki más, tehát a sikkasztó is jogilag tiltva van.

[30] Ebből a dogmatikai szemszögből tehát a lopás birtoksértés, a dolog feletti tényleges hatalom megszüntetése; a sikkasztás bizalommal való visszaélés, a dolog feletti tényleges hatalom kihasználása.

[31] A sikkasztás elkövetési tevékenységének időpontjában az idegen ingó dolognak az elkövető birtokában vagy birtoklásában kell lennie. Ez az ismerv különbözteti meg a sikkasztást egyfelől a lopástól, másfelől a jogtalan elsajátítástól.

[32] Eltulajdonításon értendő valamely dolognak, illetőleg valamely dolog használhatóságának más vagyoni köréből a cselekvő vagyoni körébe való átvonása. Az eltulajdonítás mindig külsőleg is felismerhető tevékenység, nem elég tehát az erre irányuló szándék. A dolog felett a tényleges hatalom felhasználásával oly módon való rendelkezés, mely a tulajdonosnak a dolog feletti jogi uralmából való végleges kizárását célozza, s arra alkalmas is.

[33] Az irányadó tényállás egyértelműen tartalmazza, hogy

– A terheltnak a Magyar Állam tulajdonában lévő és a Nemzeti Park Igazgatóság által kezelt területekre vonatkozóan haszonbérleti szerződése volt.

– A haszonbérlet területén található fák kivágásához minden évben a terheltnak bejelentési kötelezettsége kapcsolódott.

– A területéről kitermelt anyag fa tulajdonjoga a haszonbérbeadót illette meg.

– E két területtel határos b területre vonatkozóan a terheltnak haszonbérleti szerződése nem volt, e terület nem került részére haszonbérbe adásra, e területen fakivágásra a terheltnak engedélye sem volt.

Ehhez képest a tényállás szerint a terhelt 2017. augusztus 15. napja és szeptember 26. napja között több alkalommal végzett be nem jelentett fakitermelést mindhárom területen, és

– a területekről 610.630 forint értékű fát termelt ki és szállított el jogtalanul;

– b területéről 84.450 forint értékű fát termelt ki és szállított el.

A terhelt – alkalmazottai segítségével – több részletben szállította el a kivágott famennyiséget a tulajdonát képező telephelyre, ahonnan folyamatosan adott el több személynek fát.

[34] E tényekből következően a terheltnak a haszonbérleti szerződés alapján a haszonbérbe vett területeken lehetősége és kötelezettsége volt a fásszárú vegetáció kivágására azzal, hogy a földhasználati előírások körében egyértelműen rögzítésre került, hogy az e területekről kitermelt faanyag tulajdonjoga a haszonbérbeadót illette meg.

[35] E haszonbérbe vett területeken kivágott fa tehát a terhelt számára idegen dolog volt.

[36] A kivágott fa elszállításával (végleges birtokba vételével) és eladásával a terhelt a tulajdonost megillető részjogosítványt gyakorolt, ezáltal jogtalanul eltulajdonította azt. Ily módon sikkasztás bűncselekményét valósította meg [Btk. 372.§ (1) bekezdés].

[37] A b helyrajzi számú területen lévő faállomány tekintetében a terheltnak semmilyen rendelkezési joga nem volt, e területre nézve haszonbérleti szerződéssel nem rendelkezett, e területen lévő fa idegen volta egyértelmű, a fa kivágásával és elvételével tehát lopást valósított meg [Btk. 370. § (1) bekezdés].

[38] A másodfokú bíróság jogi álláspontja szerint a terhelt terhére rótt cselekmények esetében az üzletszerűség ténybeli és fogalmi elemei nem valósultak meg. Az indítványozó a másodfokú bíróság e jogi okfejtéséből kiindulva, és a folytatólágosság elemeit hiányolva vitatta a lopás vétsége kapcsán a bűncselekmény megállapíthatóságát.

[39] A Btk. 6. § (2) bekezdése szerint nem bűnhalmazat, hanem folytatólágosan elkövetett bűncselekmény az, ha az elkövető ugyanolyan bűncselekményt, egységes akaratelhatározással, azonos sértett sérelmére, rövid időközökben, többször követ el.

[40] A Btk. 459. § 28. pontja szerint üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik.

[41] Az üzletszerűség kapcsán a Kúria rámutat a következőkre.

[42] Alanyi feltételként annak van jelentősége, hogy a bűncselekményből származó (bármekkora) haszon saját célú elérésére törekvésnek egyben át kell fognia az ugyanolyan (vagy hasonló) jellegű bűncselekmény e célból történő ismételt (illetve ismétlődő) elkövetésére vonatkozó akaratelhatározást is.

[43] Ezen szándék megállapítására következtetési alapot adhat – de nem önmagában – a bűncselekményből származó haszon, abban betöltött vagy betölteni szándékolt szerepe, aránya. Ha haszon reményében (egyébként hasznot is realizálva) az ugyanolyan bűncselekmény ismétlődő elkövetése bekövetkezett, akkor e körülményből már következik, hogy a magatartás szándéka az üzletszerű elkövetést is átfogta.

[44] Az üzletszerűség esetében azonban – szemben a folytatólagossággal – nem a rövid időközökben való elkövetésnek, hanem a rendszerességnek van jelentősége.

[45] A rendszeresség – így az üzletszerűség – hiányához az alkalomszerűség megállapítása vezethet.

[46] Az indítványban foglaltakkal ellentétben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást csupán pontosította (1.Bf.373/2019/13. számú ítélet [35]-[36] bekezdése), egyéb részeit illetően azonban az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást változatlanul hagyta.

[47] Ily módon a tényállás változatlanul tartalmazza, hogy a terhelt több alkalommal vágott ki és szállított fát az érintett területekről, így a sikkasztás bűncselekménye kapcsán a folytatólagosság törvényi feltételei maradéktalanul megállapíthatók [Btk. 6. § (2) bekezdés].

[48] A haszonbérleti szerződéssel nem érintett 021/1b helyrajzi számú terület esetében a fák kivágására sem volt jogosult a terhelt, e tekintetben az eltulajdonított fa értéke a bűncselekményi értékhatárt meghaladja (84.450 forint). Az ítéleti tényállás szerint ugyanakkor e területről is több alkalommal vágott ki a terhelt szürkenyár és amerikai kőris típusú fát, amelyeket a többihez hasonlóan több részletben elszállított, illetőleg folyamatosan több személynek eladott.

[49] Az alkalomszerűséget viszont nyilvánvalóan kizártta teszi az a körülmény, hogy a terhelt 2017. augusztus 15. és 2017. szeptember 26. napja közötti időben ismétlődően követte el a terhére rótt cselekményeket.

[50] Ehhez képest jelen ügyben az üzletszerűség tárgyi és alanyi feltétele egyaránt adott.

[51] Ennélfogva – amint arra a Legfőbb Ügyészség átiratában helytállóan utalt – a felrótt cselekmények helyes minősítése 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett, a Btk. 372. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő sikkasztás büntette; és a Btk. 370. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bb) pontja szerint minősülő lopás vétsége.

[52] A büntetés (illetve intézkedés) törvényessége esetében a felülvizsgálat oka a Btk. – adott büntetés kiszabása (intézkedés alkalmazása) anyagi jogi alapjára, valamint a nemére, mértékére vonatkozó – mérlegelést nem tűrő rendelkezésének megszegése.

[53] Konkrét ügyben a büntetés (intézkedés) anyagi jogi alapja

– részint a helyes minősítést meghatározó,

– részint az adott büntetés kiszabására (intézkedés alkalmazására), valamint nemére, mértékére vonatkozó anyagi jogi rendelkezés.

[54] Az indítványozó ezzel összefüggésben hivatkozott arra, hogy a terhelttel szemben nincs helye halmazati büntetés kiszabásának, továbbá a pénzbüntetés Btk. 50. § (2) bekezdése szerinti előfeltételei is hiányoznak.

[55] A Btk. 6. § (1) bekezdése szerinti bűnhalmazat fogalmából, valamint a 81. § (1) bekezdése szerinti halmazati büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezések alapján nem tévedett a másodfokú bíróság, amikor a terhelttel szemben alkalmazott büntetést halmazati büntetésként tekintette kiszabottnak.

[56] A Btk. 33. § (1) bekezdés a) és d) pontjában felsorolt szabadságvesztés büntetés és pénzbüntetés a 33. § (3) bekezdése folytán egymás mellett is kiszabható.

[57] Az eljáró bíróság a terhelttel szemben a Btk. 50-51. § alkalmazásával szabott ki pénzbüntetést, amelynek egyebek mellett a Btk. 50. § (2) bekezdésében írt feltételei is fennálltak.

[58] Erre tekintettel a terhelttel szemben kiszabott 1 év 6 hónap – végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett – börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztés és 200 napi tétel pénzbüntetés, melynek napi tétel összege 1.000 forint, nem törvénysértő.

[59] Az indítvány feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabályszegésként hivatkozott – a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontját, és a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontját megjelölve – arra, hogy a másodfokú ítélet rendelkező része és indokolása ellentétes, emiatt álláspontja szerint a jogerős ítélet érdemi felülbírálatra nem alkalmas.

[60] A Be. 649. § (2) bekezdése taxatív felsorolja azon eljárási szabálysértéseket, amelyek felülvizsgálat alapjául szolgálhatnak. E szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság határozatát d) a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[61] A Be. 608. § (1) bekezdés f) pontja szerint a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.

[62] Az indítvány kifogása szerint a másodfokú bíróság ezen eljárási szabálysértést azáltal valósította meg, hogy az ítélet ténybeli és jogi indokolása egymással ellentétes, mivel a másodfokú határozat [55] és [65] bekezdésében kifejtettek egymást kizárják.

[63] Az indítványozó által megjelölt másodfokú határozat [55] bekezdése a jogi indokolás körében rögzítette, hogy „ehhez képest a vádlott a be nem jelentett fakitermelésből származó fát az Nemzeti Park tudta és hozzájárulása, valamint az ahhoz szükséges szállítójegy általa történt kiállítása, illetőleg annak ellenértékének kifizetése nélkül szállította el a haszonbérlet területéről, ezzel pedig a fát az Nemzeti Park vagyoni köréből jogellenesen a saját vagyoni körébe vonta, s miután az ekként megszerzett fát értékesítette, ezzel az eredeti tulajdonviszony gyakorlását is lényegesen megakadályozta”.

[64] Ehhez képest a [66] bekezdés azt tartalmazza, miszerint „mellőzte a törvényszék a súlyosító körülmények felsorolásából az üzletszerűsége, valamint az eltulajdonított fa nagyobb mennyiségére való utalást, mivel az üzletszerűség ténybeli és fogalmi elemei, ahogy arra a védő is helyesen mutatott rá fellebbezése írásbeli indokolásában fel sem merültek”.

[65] Egyértelműen rögzíthető, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított és irányadónak tartott tényállást csupán a [35] és [36] bekezdésében, a korábban már hivatkozott módon pontosította.

[66] A védő által megjelölt két bekezdés nyilvánvalóan a másodfokú bíróság jogi álláspontját rögzíti, az indokolás körében fellelhető, és a rendelkező rész szerinti bűnösség megállapításához igazodó.

[67] A másodfokú bíróság ugyanis a terhelt cselekményét folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetének és folytatólagosan elkövetett lopás vétségének minősítette, az üzletszerűen elkövetett minősítő körülmény megállapítását pedig nem tartotta indokoltnak.

[68] Ehhez képest a másodfokú bíróság megindokolta a cselekmény minősítését érintő jogi álláspontját, a büntetés kiszabására és egyéb rendelkezésekre vonatkozó indokait is tartalmazza a határozat.

[69] Így a rendelkező rész és az indokolás között nem csupán a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjában előírt, ekként felülvizsgálati eljáráshoz is szükséges – teljes mértékű – ellentét nem feszül, de még annak kisebb foka sem állapítható meg.

[70] Mindez független attól a körülménytől, hogy a felülvizsgálati eljárás során a Kúria a cselekmény törvény minősítése kérdésében miként foglalt állást.

[71] Az indítvány kifogásolta az elkövetési érték megállapítását.

[72] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[73] Az indítvány a tényállás megalapozatlanságát, az eltulajdonított fa értékének meghatározását, az eljáró bíróság mérlegelési tevékenységét vitató része valójában az irányadó tényállás támadását jelenti, amely felülvizsgálati eljárásban eredményre nem vezethet.

[74] A Kúria a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti olyan további felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt.

IV.

[75] Ekként a Kúria a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[76] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[77] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Molnár Ferencné dr. s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző